

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ב' טבת תשפ"ה
02 ינואר 2025
מס' מסמך : 004-99-2025-000046
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
ח"כ ישראל כץ
שר הביטחון

שלום רב,

הנדון : גיוס בני הציבור החרדי
סמך : סיכום דיון בנושא שבנדון מיום 2.1.25

אתמול התקיים בראשותי דיון מעקב שלישי בנוגע ליישום פסק הדין בבג"ץ הגיוס (בג"ץ 6198/23, להלן : **פסק הדין**) – סיכום הדיון מצורף לעיוןך. על פי הנמסר מנציגי מערכת הביטחון, מאז פסק הדין נשלחים צווי גיוס לכלל אוכלוסיית המועמדים לשירות בני ה-16.5, לרבות בני הציבור החרדי. הצבא ערוך לגיוס 4,800 מועמדים חרדים בשנת הגיוס הנוכחית. בשנת הגיוס הבאה ניתן יהיה לקלוט מספר מתגייסים חרדים גדול ב-20%, ומשנת הגיוס שתחל בחודש יולי 2026 לא צפויה מגבלת קליטה.

במקביל, נמסר לי כי אתה מגבש בימים אלה טיוטה עדכנית של הצעת החוק בנושא הגיוס, על בסיס הצעה שאושרה בכנסת הקודמת בקריאה הראשונה בשנת 2022, והוחל עליה דין רציפות. טיוטת הצעת החוק המתגבשת, ומצויה כיום בשיח בין גורמים פוליטיים, לא הועברה לעיוןנו, ולא נוכל להתייחס אליה.

כדי למנוע מצב שבו יתברר בשלב מאוחר כי הצעת החוק אינה מבוססת על תשתית עובדתית רלוונטית או שאינה עומדת באמות המידה החוקתיות, אדגיש שוב כי עקרונות, יעדים, מספרים ולוחות זמנים שעשויים היו להיות רלוונטיים להסדר גיוס עד יום השבעה באוקטובר 2023 אינם רלוונטיים עוד. זאת, מבחינת צרכי צה"ל, צרכי המשק וערך השוויון בנטל.

גורמי הביטחון שבו והבהירו כי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" צרכי הצבא גדלו באופן דרמטי וכך גם הנטל על המשרתים, בסדיר ובמילואים. **המציאות השתנתה בלי היכר, וכשם שהממשלה מקדמת הצעות חקיקה שמשמעותן היא הגברה משמעותית של הנטל על המשרתים (הארכת שירות החובה, הכבדת נטל שירות המילואים והעלאת גיל הפטור משירות מילואים), כך גם ההצעה הנוכחית צריכה להלוט את המציאות בכל היבט רלוונטי.**

היועצת המשפטית לממשלה

המציאות שהשתנתה משליכה באופן מהותי על חוקיות ההסדר שייקבע, בנושאים שונים ובהם: היקף המגויסים הנדרש להלום את צרכי הצבא שגדלו ואת נטל השירות המוגבר; קצב הגיוס הדרוש בהתאם לצורך בבניין מהיר של הכוח הצבאי והגדלתו בטווח הזמן הקרוב; גיל המגויסים, כך שניתן יהיה לשלבם במסגרות לוחמות, מבחינת גילם ומצבם המשפחתי; משך השירות; עדיפות מובהקת לשירות צבאי, להבדיל משירות בגופים אחרים או שירות אזרחי; ועוד.

המציאות הביטחונית וערך השוויון מחייבים כי המתווה שיחוקק לא יישאר רק בגדר "הצהרת כוונות" או שחזור, בהתאמות מסוימות, של מתווי חקיקה שנכשלו בעבר. נדרשות ערובות שיביאו לשינוי בשטח, להגשמת תכליות החקיקה, בהן גם ערך לימוד התורה, ולמילוי שורות הצבא. בהתבסס גם על עמדת מערכת הביטחון וגורמי האוצר, מתחייב לקבוע הסדרים המאפשרים הטלת סנקציות אישיות על הפרט.

נקודת המוצא החוקית והמעשית בהקשר זה היא המצב החוקי הקיים בו מוטלת חובת גיוס אישית על הכל באופן שוויוני ואחיד וכן סנקציות אישיות ושוויוניות בהתאמה למשתמטים משירות. חוק גיוס חדש צריך להתבסס על כך ולתאום את עקרונות היסוד של שיטת המשפט הישראלית.

ללא העברת נוסח ההצעה העדכני לעיונו, שלהבנתי מצוי כיום בתהליכי גיבוש, לא ניתן לקיים הליך תקין של ייעוץ משפטי, על ידי מי מגורמי הייעוץ המשפטי לממשלה, ובכלל זאת הייעוץ המשפטי במערכת הביטחון. קידום הצעת חוק על ידי גורמי הממשלה בלא הצגת פרטי ההסדר המתגבש לייעוץ המשפטי מהווה פגם תהליכי נוסף המצטרף לאישור דין הרציפות שלא כדן ועקיפה נוספת של דרכי העבודה הממשלתיות הסדורות.

בברכה,

גלי בהרב-מיארה

העתק:

מנהל מערך ייעוץ וחקיקה – המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)

היועצת המשפטית למערכת הביטחון

מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

מדינת ישראל
משרד המשפטים

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ב' טבת תשפ"ה
02 ינואר 2025

מס' מסמך: 000014/2025/99/004
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
משתתפי הדיון

הנדון: יישום פסק הדין בנושא גיוס בני הישיבות
סימוכין: סיכומי דיון מהתאריכים 12.9.24 ו-12.11.24

א. כללי

במצב החוקי הקיים, ובהתאם לפסק דינו של בג"ץ מיום 25.6.24, המדינה אינה מוסמכת להימנע מגיוסם של בני הישיבות החרדים, מהטעם "שתורתם אומנותם", בלא הסדר חקיקתי שמאפשר להבחין בינם לבין יתר חבי הגיוס. המספר של 4,800 מתגייסים שבו נקבה מערכת הביטחון כמספר המלש"בים בני הציבור החרדי אותם תוכל לקלוט, מתייחס לשנת הגיוס הנוכחית בלבד, כנגזרת מיכולת ההערכות של צה"ל בשנה זו.

אתמול, 1.1.25, התקיים דיון מעקב נוסף בנושא שבנדון בראשות היועצת המשפטית לממשלה, בהשתתפות הפרקליטה הצבאית הראשית, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי), המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), מנהל מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה, היועצת המשפטית למערכת הביטחון, ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל וגורמים נוספים ממשרד ראש הממשלה, המשפטים, הביטחון ומצה"ל.

תכלית הדיון הייתה קבלת עדכונים אודות הפעולות שמבצעת מערכת הביטחון ליישום פסק הדין בעניין גיוס בני הישיבות, בין היתר לקראת גיבוש עמדת המדינה ביחס לעתירות בנושא והדיון הקבוע בעניין ליום 8.1.25 (בג"ץ 5819/24; בג"ץ 27156-08-24; ובג"ץ 55368-08-24).

ב. נתונים ועובדות

ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל הציג נתונים ועובדות הנוגעים לצרכי כוח האדם בצבא. בנוסף הוצגו נתונים ביחס לסטטוס גיוס בני הציבור החרדי. אלה עיקרי הדברים:

1. צרכי הצבא השתנו באופן דרמטי בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" ונוכח תוכניות ההערכות להמשך. לעמדת מערכת הביטחון, לשם מילוי משימות הצבא, נדרשת הגדלה משמעותית ביותר של הסד"כ הסדיר, הרוב ביחידות לוחמות. זאת, אף תחת הנחה של הארכת השירות הסדיר, דחיית גיל הפטור ממילואים והמשך הטלת נטל מילואים מוגבר

- על המתייצבים למילואים ביחידות לוחמות, לעומת כמות ימי המילואים עובר ליום
7.10.23.
2. נוכח האמור בסעיף 1, לעמדת הצבא, גיוס משמעותי ואפקטיבי של בני הציבור החרדי הוא צורך בטחוני מובהק ודחוף.
  3. כמו כן, נוכח האמור בסעיף 1, נדרש גיוס של חלק משמעותי מהמועמדים לשירות בטווח גילאים צעיר, הרלוונטי מבחינת הגיל והמצב המשפחתי לשירות ביחידות לוחמות.
  4. על פי התחייבות מערכת הביטחון ותוכניות צה"ל, באפשרות צה"ל לקלוט בשנת הגיוס הנוכחית 4,800 חיילים בני הציבור החרדי.
בשנת הגיוס הבאה, קרי עד לחודש יולי 26, באפשרות צה"ל לקלוט 5,760 חיילים מהציבור החרדי (גידול של 20%), וסך הכל 10,560 חיילים מהציבור החרדי במצטבר.
כן הובהר, כי החל משנת הגיוס שתחל בחודש יולי 26, לא צפויה להיות מגבלה על יכולת הגיוס של בני הציבור החרדי לצה"ל.
  5. מספר בני הציבור החרדי אשר הגיעו לגיל גיוס וטרם גויסו עומד על כ-80,000.
  6. נשלחים צווי התייצבות לכלל אוכלוסיית המלש"בים, שהגיע מועד קריאתם לצו ראשון (בני 16.5), לרבות המלש"בים מהציבור החרדי.
  7. עד כה, על פי הנתונים העדכניים שמצויים בידי צה"ל, אשר משקפים את שליטון הגיוס הראשון (עד סוף אוקטובר 24), התגייסו 916 מועמדים לשירות שנחשבו לבני הציבור החרדי לפי פרק ג' לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, עובר לפקיעתו.
  8. בשליטון הגיוס הראשון נשלחו 3,000 צווי התייצבות לבני ישיבות חרדיות. מתוכם התתייצבו לתהליכי הגיוס 397 מועמדים לשירות, השלימו את הליכי ההתייצבות 236, והתגייסו בפועל עשרות בודדות. כמו כן, נשלחו 1,055 צווי גיוס לפי סעיף 12 לחוק שירות הביטחון, ונשלחו 1,439 התראות לפני הוצאת צו לפי סעיף 12.
  9. בשליטון הגיוס הנוכחי נשלחו 7,000 צוויים, כאשר ביחס למרביתם טרם הגיע מועד ההתייצבות שנקבע בצו.
  10. הובהר על ידי גורמי משרד הביטחון וצה"ל, כי משרד הביטחון וצה"ל פועלים באופן אינטנסיבי להרחבת השירות של בני הציבור החרדי בצה"ל. בין היתר פועל צה"ל להרחבת מסלולי שירות קיימים ולפתיחת מסלולים חדשים. כמו כן, בימים אלו צה"ל פועל להקמת בסיס הכשרה חדש לחרדים וננקטות פעולות להרחבת בסיסי הכשרה קיימים. הפעולות המתוארות ונוספות, הן חלק מתוכנית כוללת שמקודמת באגף כוח אדם בצה"ל ומובאת באופן תדיר לשולחנם ולאישורם של סגן הרמטכ"ל והרמטכ"ל.
  11. לעמדת מערכת הביטחון, על רקע נתוני הגיוס שעד כה אינם עולים בקנה אחד עם צרכי הצבא או עם המספר הנדרש של 4,800 מגויסים בשנת גיוס זו, ישנה חשיבות חיונית להטלת סנקציות אישיות על מי שאינם מתייצבים ולהרחבת סל הסנקציות המנהליות והכלכליות. סל הסנקציות ראוי שיחול באופן כללי ולא ביחס לציבור החרדי בלבד.

ג. סיכום היועצת המשפטית לממשלה

1. צה"ל יעביר תוך 14 ימים עדכון ביחס לכמות המתייצבים והמתגייסים העדכנית מקרב בני הציבור החרדי עד לחודש דצמבר (כולל).
2. צה"ל יעביר תוך 14 ימים נתונים אודות השימוש בצווי גיוס לפי סעיף 12 לחוק שירות הביטחון. בכלל זאת, משך הזמן הממוצע החולף בין העדר התייצבות לצו שני ועד להוצאת צו גיוס לפי סעיף 12, ומשך הזמן הממוצע בין הוצאת צו הגיוס לפי סעיף 12 ועד למועד הגיוס בפועל שנקבע.
3. תיקבע ישיבת מעקב נוספת לקראת סוף חודש פברואר 2025 לשם הצגת הפקת הלקחים מהשלישון הנוכחי ותכנית הפעולה לשלישון הבא.
4. בהמשך לעמדת מערכת הביטחון כמפורט לעיל, מתבקש הייעוץ המשפטי במשרד הביטחון להציג לקראת ישיבת המעקב הבאה הצעות ראשוניות לבחינה להרחבת סל הסנקציות המנהליות.

בברכה,

ד"ר יונתן קרמר

עוזר ליועצת המשפטית לממשלה